

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Strauchi[i] Jcti Amoenitatum Juris Canonici Semestria duo

Johannis Strauchi[i] Jcti Amoenitatum Juris Canonici Semestre alterum -
Cum Indicibus

Strauch, Johann

Jenae, 1674

Cap. VII. Ad tit. XXV. de officio Primicerii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10241

Fontes sacri
baptismi.

lus Domini exercituum est, ex Malachiâ cap. 2. Porrò dicitur in capitulo, quod Archipresbyteri quoque est fontes benedicere. Quos fontes? baptismales. Ita enim baptisteria vocabant. Appellationis ratio, quod olim extra Ecclesias in fontibus & fluminibus baptizabant. Walafr. Strabo *de reb. Eccl. c. 26. sciendum primò in fluviiis & fontibus baptisatos credentes*, inquit. Inde baptisteria inventa, sed extra Ecclesiam quoque. Tandem intra Ecclesias parochiales receptus baptismus. Paulinus *Epist. XII. can. venit. 71. can. prima. 73. De consecr. distinct. 4.* Porro potest Archipresbyter infirmum oleo perungere, pœnitentem infirmum reconciliare, consulto scilicet Episcopo. Nempe pœnitentem occultorum peccatorum. *can. Presbyteri. 4. caus. 26. q. 6.* Publicos enim pœnitentes reconciliare solius est Episcopi. *can. Ministrare. can. Presbyter. 4. caus. 26. q. 6.* Publicos tamen pœnitentes presbyter præsentat Episcopo pro foribus Ecclesiæ. *Can. in capite. 64. dist. 50.*

C A P. VII.

Ad tit. XXV. de officio Primicerii.

S U M M A R I U M.

i. Primicerius quis & unde dicatur?

Primicerius
quis & unde
dicatur.

Primicerius propriè est, qui in primâ cerâ heres scriptus. Quod à testamentis manavit, in tabulas ceratas referri solitis, in quibus prima cera & ima dicebatur. Præcipuum in testamento honorem & portionem habebant in primâ cerâ scripti heredes. Inde nomen primicerii, ait alicubi Salmasius. Aliter Onuphrius Panvinius, scilicet: *Primicerius à cereo fit (ut auctores sunt Divus Hieronymus & Cassiodorus in epistolis) quoniam & Græcè πρῶτος λέγεται & dicitur. Idem autem sonat, quod primus ceterum.* Rectius in genere, primicerius est qui primus notatur in tabulâ ceratâ, id est albo vel laterculo munere aliquo fungentium, cujus nomen primo loco inter officia scriptum reperitur, qui primam & præcipuam cujusque conditionis dignitatem denotat, qui primus in quocunque ordine est. Suidas: *Πρῶτος ὁ πρῶτος τῆς τάξεως τῆς τοῦ ἑκάστου.* In Republicâ erant Primicerii duplici

plici differentiâ: Alii Primicerii totius officii palatini seu comitis sacrarum largitionum, alii Primicerii singulorum scriniorum. *l. 19. & 20. C.T. de Palat. Sac. larg.* Vide Jacobum Godofredum in notitiâ dignitatum & ad *l. 19. C.T. de Palatinis S.L.* ubi Gutherium *de offic. dom. August.* acriter reprehendit. At in Ecclesiâ quis Primicerius intelligatur, adeo non est in liquido. Plerique Doctorem Cantorem seu Præcantorem fuisse existimant. Quale jam olim ejus munus fuerit, ostendit Isidorus epistolâ ad Ludifredum Episcopum: Ad Primicerium, inquit, pertinent Acoluthi, Exorcistæ, Psalmistæ, atque lectores, signum quoque dandum pro officio clericorum, pro vitæ honestate, & officium meditandi, & peragendi sollicitudo. Lectiones & benedictiones, Psalmum, laudes, offertorium, & responsoria quis clericorum dicere debeat, ordo quoque & modus Psallendi in choro pro solennitate & tempore, ordinatio pro luminaribus deportandis, si quid etiam necessarium, pro reparatione basilicarum, quæ sunt in urbe, ipse denunciât Sacerdoti: Epistolas Episcopi pro diebus jejuniorum parochitanis per ostiarios iste distinguit, quos verò emendare non valet, eorum excessus ad agnitionem Episcopi defert. Basilicarios ipse constituit & matriculas ipse disponit. Primicerius itaque primus erat atque magister scholæ cantorum. Onuphrius Panvinius ita habet: Temporibus S. Sylvestri Papæ psalmodia quotidiana in omnibus Ecclesiis tunc non erat in usu. Nam singulis urbis basilicis reditus adhuc assignati non erant, quibus possent singula collegia canentium nutrire. Ideoque schola Cantorum instituta fuit, quæ urbi communis erat, & ad stationes, processiones, singulasq; diebus eorundem festis, Ecclesias urbis conveniebat, ibique sacra officia & missarum solennia Pontifice vel Presbytero celebrante decantabat. Hæc schola communibus sumtibus vivebat, habebatque magnæ in urbe dignitatis & existimationis Præfectum, qui Primicerius, aliàs Prior scholæ Cantorum vocabatur, cujus opera optimi juvenes selecti in cantu, lectione sacrorum librorum & optimis moribus instituebantur. Hinc origo Primiceriorum per alias orbis terrarum Ecclesias Cathedrales manavit, de quorum officio & dignitate vigesimâ quintâ distin-

In republ. Primicerii duplices.

In Ecclesiâ Præfectus Cantorum.

Onuphrii Panvini explicatio.

Scholas Cantorum an instituerit Gregorius Papa. Statutum, vetus de Primicerio ordinis Romani.
 ctione mentio est. Quamquam Johannes Diaconus *libro 2. de vitâ sancti Gregorii Papæ* ipsam hanc scholam sanctum Gregorium constituisse scribit, quod potius de ejus quadam reformatione sive restitutione intelligendum esse opinor, quàm de primâ institutione, quam longè ante fuisse necesse est. De hac scholâ Cantorum hujusmodi statutum reperi in libro pervetusto Romani ordinis. Primum in quacunq;ue scholâ reperti pueri benè psallentes, tollantur, inde nutriantur in scholâ cantorum, & postea fiant cubicularii: Si autem nobilium pueri fuerint, statim in cubiculo nutriantur & hanc accipiant potestatem ab Archidiacono, ut liceat eis super linteum villosum sedere, quod mos est ponere super sellam equi. &c. Schola porrò cantorum in plures choros dividebatur. Chorus autem, auctore Isidoro, propriè est multitudo canentium, inde dictus, quod initio in modum coronæ circum aras starent, & ita cantores psallerent. In scholâ cantorum post Primicerium quatuor majores reliquis erant, primus, secundus, tertius, quartus scholæ vocati. Quarum tres primi paraphonistæ, quartus verò archiparaphonista dicebatur. Cujus officium erat Pontifici de cantoribus, cum quid opus erat, nunciare. Ita libelli Romani ordinis.

Chorus quid, secundum Isidor.

Paraphonista.

C A P. VIII.

Ad tit. XXVI. & XXVII. de officio Sacristæ,
& custodis.

S U M M A R I A.

1. Sacrista Archidiacono subest. 3. Σκευοφύλαξ.
 2. Thesaurarius. 4. Custos, officium dignitatis

Sacrista Archidiacono subest. Thesaurarius.

ET Sacrista quoque Archidiacono subest, idem qui Thesaurarius, qui custodit vasa sacra, *κειμήλια*, ut Balsamon vocat *Joan. 12. syn. 7. CPolit.* totumque Ecclesiæ thesaurum. Ita accipit Cæsarius *lib. 1. de mimc. c. 35.* Cum esset, ait, tempore quodam hebdomadarius coquina & sabbato secundum consuetudinem lavaret pedes Monachorum, (Godefridus scil.) dicto completorio, cum clausisset oratorium, erat enim Sacrista, apparuit ei linteus

præ-